

Załącznik nr 3 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia..... 2025 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunku i jego siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	1) A08 Nawożenie /nawozy sztuczne/; 2) F02.03 Wędkarstwo; 3) K02.01 Eutrofizacja (naturalna); 4) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów.		Ad. 1. Postępująca eutrofizacja wód jeziora w związku ze spływami biogenów z okolicznych pól. Ad. 2. Zagrożenie wzrostem żyzności wód jeziora przez presję wędkarską (m.in. wrzucanie zanęty) – spadek przezroczystości wody. Zaśmiecanie strefy brzegowej jeziora. Niszczenie strefy szuwarowej, nielegalne mostki wędkarskie. Ad. 3. Obserwuje się naturalne procesy eutrofizacyjne, będące skutkiem dopływów ze zlewni związków biogennych i akumulacji martwej materii organicznej. Wzrost żyzności prowadzi do ustępowania roślinności charakterystycznej dla siedliska. Ad. 4. Utrzymujące się uciążliwe susze doprowadzają do stopniowego obniżania się poziomu wody w jeziorze.
			1) H01.09 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł rozproszonych.	Ad. 1. Prawdopodobne doprowadzanie ścieków z miejscowości przylegających do jeziora.
2.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	1) A03.02 Zaniechanie koszenia; 2) K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja); 3) A02.01 Intensyfikacja rolnictwa;		Ad. 1. Brak użytkowania kośnego doprowadził do szybkiej sukcesji ze strony podrostu drzew i krzewów. Ad. 2. Wkraczanie w obręb łąk podrostu drzew i krzewów. W dłuższym okresie doprowadzi to do zarośnięcia płatów siedliska. Ad. 3. Nadmierne nawożenie obornikiem, skutkujące eutrofizacją siedliska oraz dosiewanie traw wysokoproduktywnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
		4) I01 Obce gatunki inwazyjne.		Ad. 4. Inwazja nawłoci kanadyjskiej <i>Solidago canadensis</i> na obrzeżach płatu.
			1) A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne; 2) G01.03 Pojazdy zmotoryzowane.	Ad. 1. Ryzyko zniszczenia płatu siedliska przez ewentualne zaoranie łąki. Ad. 2. Niszczenie runa poprzez rozjeżdżanie pojazdami terenowymi i quadami.
3.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	1) B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew. 2) Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska. 3) I01 Obce gatunki inwazyjne. 4) I02 Problematiczne gatunki rodzime. 5) F06 Inne formy polowania, łowienia ryb i kolekcjonowania, nie wymienione powyżej.		Ad. 1. Nadmierne usuwanie martwego drewna oraz niedostatek martwego drewna grubowymiarowego. Ad. 2. Niedobór drzew biocenotycznych (mikrosiedlisk). Apofityzacja, oraz cespityzacja runa. Ekspansja gatunków w warstwie runa: trzcinnika piaskowego <i>Calamagrostis epigejos</i> oraz mietlicy pospolitej <i>Agrostis capillaris</i> . Ujednolicenie struktury przestrzennej i wiekowej drzewostanu, juwenalizacja drzewostanu. Rubietyzacja podszytu. Ad. 3. Ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> w runie. Ad. 4. Istotny udział modrzewia europejskiego <i>Larix decidua</i> w drzewostanie. Dominacja i współdominacja dębu szypułkowego <i>Quercus robur</i> w drzewostanie. Ad. 5. Niszczenie runa oraz jego eutrofizacja poprzez umieszczanie lizawek oraz zanęty dla zwierzyny w obrębie płatu siedliska.
			1) U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	Ad. 1. Nie zidentyfikowano zagrożeń potencjalnych dla siedliska.
4.	9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	1) I01 Obce gatunki inwazyjne; 2) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów; 3) B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew;		Ad. 1 Ekspansywny niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> w runie. Ad. 2. Ekstremalne i przeciągające się susze skutkujące widocznym przesychaniem wszystkich warstw siedliska.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
		4) J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska; 5) I02 Problematyczne gatunki rodzime.		Ad. 3. Nadmierne usuwanie martwego drewna oraz niedostatek martwego drewna grubowymiarowego. Ad. 4. Cespityzacja runa. Niedobór drzew biocenotycznych (mikrosiedlisk). Spinetyzowany drzewostan - współdominacja, a nawet dominacja sosny i modrzewia europejskiego w drzewostanie (szczególnie w warstwie a1 drzewostanu). Uproszczenie/ujednolicenie struktury przestrzennej i wiekowej drzewostanu. Juwenalizacja drzewostanu. Ad. 5. Silna ekspansja jaworu <i>Acer pseudoplatanus</i> w płacie siedliska.
			1) B02.02. Wycinka lasu; 2) B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime); 3) B02.01.02 Odnawianie lasu po wycince (drzewa nierodzone).	Ad. 1. Wycinka drzewostanu i trwałe przekształcenie płatu poprzez jego pinetyzację modrzew zwyczajny (<i>Larix decidua</i>) sosna zwyczajna (<i>Pinus sylvestris</i>) i neofityzację (dagleżja <i>Pseudotsuga menziesii</i>) w nasadzeniach oraz samoistne wkraczanie czeremchy późnej <i>Padus serotina</i> na zrębach. Ad. 2. Pinetyzacja w ramach nasadzeń (widoczna w szerokim otoczeniu płatu). Ad. 3. Wprowadzanie gatunków obcych geograficznie: świerk <i>Picea abies</i> , dagleżja <i>Pseudotsuga menziesii</i> , modrzew <i>Larix decidua</i>) w ramach odnawiania (widoczna w szerokim otoczeniu płatu).
5.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	1) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów.; 2) K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja); 3) I01 Obce gatunki inwazyjne; 4) J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska; 5) I02 Problematyczne gatunki		Ad. 1. Ekstremalne i przeciągające się susze skutkujące widocznym przesychaniem wszystkich warstw siedliska. Susza z niewielkimi sumami opadów, obniżaniem się poziomu wód gruntowych oraz stanu wód powierzchniowych wpływa niekorzystnie na ekosystem łągi i potęguje procesy degeneracyjne (apofityzacja, neofityzacja). Okresowe przesychanie powoduje także trwałe murszenie podłoża. Ad. 2. Naturalne grądowanie siedliska. Ad. 3. Ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> .

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
		rodzime; 6) B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew; 7) K03.03 Zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe); 8) J02.01.02 Osuszanie terenów bagiennych (melioracje).		Ad. 4. Juwenalizacja drzewostanu w obrębie płatów siedliska. Uproszczenie i ujednolicenie struktury przestrzennej i wiekowej drzewostanu. Apofityzacja i cespityzacja runa. Ekspansywne apofity: jeżyny <i>Rubus</i> sp., malina <i>Rubus</i> sp., przytulia czepna <i>Galium aparine</i> , pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> , jasnota plamista <i>Lamium maculatum</i> , podagrycznik pospolity <i>Aegopodium podagraria</i> . Ekspansywne trawy: Śmiełek darniowy <i>Deschampsia caespitosa</i> , sit skupiony <i>Juncus conglomeratus</i> . Ad. 5. Występowanie w płatach siedlisk zawleczonej lub celowo posadzonej olchy szarej <i>Alnus incana</i> oraz silna ekspansja jaworu <i>Acer pseudoplatanus</i> w płatach siedliska. Ad. 6. Widoczny niedobór martwego drewna w płatach siedliska. Ad. 7. Zamieranie jesionu wyniosłego <i>Fraxinus excelsior</i> . Ad. 8. Silne odwodnienie łągów, murszenie podłoża torfowego i degeneracja płatów siedliska, spowodowane negatywnym oddziaływaniem utworzonej w przeszłości sieci rowów melioracyjnych, zbyt gęstej i nieadekwatnej do aktualnych warunków klimatycznych.
			1) U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	Ad. 1. Nie zidentyfikowano zagrożeń potencjalnych dla siedliska.
6.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	1) I01 Obce gatunki inwazyjne; 2) A02.01 Intensyfikacja rolnictwa; 3) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów; 4) J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska; 5) K02.01 Zmiana składu		Ad. 1. Występowanie klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i> <2%, odnawiający się kasztanowiec biały <i>Aesculus hippocastanum</i> w drzewostanie, silna ekspansja śnieguliczki <i>Symphoricarpos albus</i> w podszyciu, ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> . Ad. 2. Intensywne rolnictwo z użyciem nawozów oraz środków ochrony roślin w zlewni źródła negatywnie wpływa na stan siedliska. Rozległe monokultury nasilają erozję gleb i intensywność spływów powierzchniowych. Ad. 3. Ekstremalne i przeciągające się susze skutkujące widocznym

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
		gatunkowego (sukcesja); 6) K03.03 Zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe); 7) B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew; 8) I02 Problematiczne gatunki rodzime; 9) E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych.		przesychaniem wszystkich warstw w płatach siedliska. Susza z niewielkimi sumami opadów, obniżaniem się poziomu wód gruntowych oraz stanu wód powierzchniowych wpływa niekorzystnie na ekosystem łągu i potęguje procesy degeneracyjne (apofityzacja, neofityzacja). Okresowe przesychanie powoduje także trwałe murszenie podłoża. Ad. 4. Uproszczenie i ujednolicenie struktury przestrzennej i wiekowej drzewostanu. Apofityzacja, rubietyzacja i cespityzacja runa. Juwenalizacja drzewostanu. Istotny udział buka <i>Fagus sylvatica</i> , aktualnie w drzewostanie mocno zamierającego (silne wiatry, susza, wahania poziomu wód gruntowych). Ad. 5. K02.01 Naturalne gładowienie płatów siedliska. Ad. 6. Zamieranie jesionu wyniosłego <i>Fraxinus excelsior</i> . Ad. 7. Nadmierne usuwanie martwego drewna w płatach siedliska. Ad. 8. Silna ekspansja jaworu <i>Acer pseudoplatanus</i> w płacie siedliska. Ad. 9. Zaśmiecanie powierzchni siedliska odpadami komunalnymi.
			1) U Nieznane zagrożenie lub nacisk	Ad. 1. Nie zidentyfikowano zagrożeń potencjalnych dla siedliska.
7.	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> .	1) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów; 2) K02.03 Eutrofizacja (naturalna).		Ad.1. Stopniowe wysychanie rozlewisk w wyniku uciążliwych susz. Ad. 2. Naturalna eutrofizacja rozlewisk skutkująca zakwitem fitoplanktonu i nadmiernym rozwojem roślin.
			1) A08 Nawożenie/nawozy sztuczne; 2) J02.01.02 Osuszanie terenów bagiennych; 3) G01.03 Pojazdy	Ad. 1. Spływy powierzchniowe nawozów doprowadzające do eutrofizacji wód i przyspieszające sukcesję roślin. Ad. 2. Ewentualne odmulanie i pogłębianie rowów melioracyjnych może doprowadzić do zaniku siedliska. Ad. 3. Niszczenie łąk w bezpośrednim otoczeniu siedliska poprzez rozjeżdżanie quadami i motocyklami terenowymi. Dodatkowo pojazdy

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
			zmotoryzowane.	zmotoryzowane przyczyniają się do płoszenia zwierząt oraz powodują ryzyko bezpośredniego zabicia osobników migrujących.